

825

OBWIESZCZENIE ZARZĄDU NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

z dnia 18 listopada 1997 r.

w sprawie ogłoszenia informacji o działalności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 1996 r.

Na podstawie art. 88h ust. 4 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. z 1994 r. Nr 49, poz. 196, z 1995 r. Nr 90, poz. 446, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 132, poz. 622 oraz z 1997 r. Nr 46, poz. 296, Nr 96, poz. 592, Nr 121, poz. 770 i Nr 133, poz. 855) ogłasza się w załączniku do niniej-

szego obwieszczenia informację o działalności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 1996 r.

Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: *J. S. Zegar*

Załącznik do obwieszczenia Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z dnia 18 listopada 1997 r. (poz. 825)

INFORMACJA

O DZIAŁALNOŚCI NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W 1996 R.

Wstęp

W roku sprawozdawczym 1996 Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwany dalej „Narodowym Funduszem”, koncentrował swoją działalność na:

- finansowym wspomaganiu realizacji polityki ekologicznej państwa według opracowanego i koordynowanego przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa „Programu wykonawczego do Polityki Ekologicznej Państwa do roku 2000”,
- usprawnianiu zarządzania środkami publicznymi poprzez doskonalenie zasad funkcjonowania systemu finansowania ochrony środowiska naturalnego,
- wspieraniu wysiłków Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w pozyski-

waniu dla Polski najnowocześniejszej techniki i technologii oraz zagranicznych środków finansowych na realizację zadań w zakresie ochrony środowiska.

Wyniki działania Narodowego Funduszu uzyskane w 1996 r. potwierdzają rolę spełnianą przez Narodowy Fundusz w finansowaniu zadań ekologicznych.

Pozyskiwanie środków

Ogółem uzyskano przychody w wysokości 1 136,8 mln zł, to jest o 9,4% wyższe niż w 1995 r. oraz o 3,3% niższe od planowanych.

Przychody ze źródeł krajowych składały się z:

Wyszczególnienie	Wpływy w 1996 r. w mln zł	Struktura %	1995=100
opłat i kar za korzystanie ze środowiska	582,0	51,2	106,1
opłat i kar z prawa geologicznego i górniczego	102,8	9,0	121,2
spłat pożyczek i ich oprocentowania	354,9	31,2	136,3
przychodów z operacji finansowych	97,1	8,6	66,6

Ponadto w 1996 r. Narodowy Fundusz administrował środkami zagranicznymi przeznaczonymi na realizację zadań o charakterze proekologicznym w wysokości 118,9 mln zł, w tym z Programu PHARE — 86,9 mln zł oraz z Banku Światowego — 17,6 mln zł.

Skala i kierunki pomocy finansowej na cele ekologiczne

Do Narodowego Funduszu wpłynęło 1 720 wniosków (466 wniosków pozostało z roku poprzedniego), z których 551 nie spełniało wymaganych kryteriów, a 58 zostało przez wnioskodawców wycofanych. Zarząd rozpatrzył 892 wnioski, akceptując 868 (oddalono 24); 67 wniosków przekazano do Banku Ochrony Środowiska S.A., zwanego dalej „BOŚ S.A.”, do załatwienia w ramach linii kredytowych. Zarząd przedłożył do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej 317 zaakceptowanych wniosków na kwoty powyżej 500 tys. zł. Rada Nadzorcza zatwierdziła 286 wniosków (oddaliła 31). W różnych fazach opracowywania na koniec roku znajdowało się 245 wniosków.

Zawarto 849 umów na łączną kwotę 1 009,6 mln zł.

Zobowiązania wynikające z zawartych umów obejmują następujące cele: ochronę powietrza — 393,8 mln zł, tj. 39,0% ogólnej kwoty; ochronę wód i gospodarkę wodną — 430,4 mln zł, tj. 42,7%; ochronę powierzchni ziemi — 54,9 mln zł, tj. 5,4%; inne — 130,5 mln zł, tj. 12,9%.

Inwestycje oddane do użytku w 1996 r. pozwolą między innymi na uzyskanie następujących efektów:

a) ograniczenie emisji rocznej:

— dwutlenku siarki	o 225,5 tys. ton
— pyłów	o 24,7 tys. ton
— tlenków azotu	o 8,2 tys. ton
— tlenku węgla	o 30,3 tys. ton,

b) zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków

o 864 tys. m³/dobę,

c) wybudowanie kolektorów ścieków

939 km,

d) zwiększenie dostępu do ujęć wody pitnej

o 349 tys. m³/dobę,

e) zwiększenie pojemności zbiorników retencyjnych

o 1 290 tys. m³,

f) wybudowanie wałów przeciwpowodziowych

101 km,

g) wzrost wydajności kompostowni

o 25,0 tys. ton/rok,

h) zwiększenie pojemności składowisk odpadów komunalnych

o 2 062 tys. m³,

i) zapewnienie właściwych warunków do utylizacji odpadów szpitalnych w 6 dużych ośrodkach miejskich

4547 ton/rok,

j) zmniejszenie zanieczyszczeń produktami ropopochodnymi w 6 i zrehabilitowanie gruntów w 2 bazach po wojskach radzieckich,

k) różnorodne działania na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego, głównie w lasach i parkach narodowych, oraz ochrony bioróżnorodności.

Wśród umów podpisanych w 1996 r. są 4 umowy konsorcjalne zawarte z udziałem BOŚ S.A., w których zostały zaangażowane środki Narodowego Funduszu w kwocie 186,6 mln zł. Dotyczyły one następujących zadań:

1) modernizacji wytwórni mocznika — faza II — kredyt preferencyjny, udzielony Zakładom Azotowym „Puławy” Spółka Akcyjna w Puławach w wysokości 37,8 mln zł (Narodowy Fundusz — 34,1 mln zł),

2) modernizacji bloku nr II w Zespole Elektrociepłowni Gdańsk S.A. z siedzibą w Gdańsku — kredyt preferencyjny w wysokości 54,7 mln zł (Narodowy Fundusz — 45 mln zł),

3) modernizacji kotłów OP-650 z montażem palników niskoemisyjnych — kredyt preferencyjny, udzielony Elektrowni Kozienice Spółka Akcyjna w Świerżach Górnych w wysokości 46 mln zł (Narodowy Fundusz — 41,5 mln zł),

4) instalacji odsiarczania spalin — kredyt preferencyjny, udzielony Elektrowni im. Tadeusza Kościuszki Spółka Akcyjna z siedzibą w Połańcu w wysokości 80 mln zł (Narodowy Fundusz — 64 mln zł).

W 1996 r. realizowano pomoc zakładom najbardziej uciążliwym dla środowiska, objętym „Listą 80”. Zawarto 11 umów przewidujących dofinansowanie przedsięwzięć zmniejszających tę uciążliwość w kwocie 158,2 mln zł. Umowy te stanowiły 20,7% ogólnej wartości umów zawartych w 1996 r., a wypłaty wyniosły 22,2% wszystkich wypłat dokonanych w 1996 r. na cele dotyczące ochrony środowiska.

Na koniec roku w stadium realizacji były 1683 umowy na kwotę 3 235,6 mln zł, z czego 890 umów na kwotę 2 796,3 mln zł dotyczyło pożyczek.

Finansowanie ze środków zagranicznych

Współpraca z zagranicą przejawiała się w różnych formach — od wstępnych kontaktów z potencjalnymi partnerami zagranicznymi, udziału w seminariach, po współdziałanie w trakcie realizacji przedsięwzięć z udziałem kapitału zagranicznego. Podstawowe obszary współpracy w 1996 r. stanowiły: obsługa finansowania Programu PHARE, współpraca z Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju i obsługa programów bilateralnych.

W 1996 r. w ramach zawartych kontraktów PHARE pozyskano kwotę ponad 12,6 mln ECU, czyli około 39,8 mln zł, wydano ponad 17,9 mln ECU, czyli około 56,8 mln zł.

W 1996 r. zakończono realizację programu „Strategia zarządzania środowiskiem” finansowanego z pożyczki Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju.

ju. Pożyczka w wysokości 18 mln USD została wykorzystana w 10%.

W 1996 r. rozpoczęto realizację 18 nowych projektów finansowanych w ramach pomocy bilateralnej, o łącznej wartości 10,8 mln USD (30,6 mln zł), a zakończono realizację 19 projektów o wartości 9,9 mln USD (28,2 mln zł).

Gospodarowanie środkami finansowymi w 1996 r.

Przy przychodach wynoszących w 1996 r. 1 168,0 mln zł środki dyspozycyjne Narodowego Funduszu stanowiły kwotę 1 540,0 mln zł, z czego środki zagraniczne — 118,9 mln zł, tj. 7,7%. Kwota środków dyspozycyjnych była o 101,2 mln zł, tj. o 7%, większa niż w 1995 r.

Rozchody zrealizowane w 1996 r. wyniosły 1 404,1 mln zł (w tym ze środków zagranicznych 79,2 mln zł) i były o 337,3 mln zł, tj. o 31,6%, wyższe niż w 1995 r.

Na podstawie umów zawartych w 1996 r. i w latach poprzednich wypłacono w formie pożyczek, dotacji i dopłat do kredytów preferencyjnych oraz umorzenia rat pożyczek kwotę 1 269,3 mln zł, tj. o 310,6 mln zł (32,4%) więcej niż w 1995 r.

Wypłaty ze środków krajowych według podstawowych dziedzin kształtowały się następująco:

	1996 r.	1995 = 100
— ochrona atmosfery	395,8 mln zł	93,3
— ochrona wód i gospodarka wodna	445,0 mln zł	164,4
— górnictwo i geologia	132,1 mln zł	150,4
— ochrona powierzchni ziemi	52,0 mln zł	114,3
— ochrona przyrody	31,2 mln zł	113,0
— przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska	29,2 mln zł	152,1
— monitoring środowiska	11,1 mln zł	115,5
— edukacja ekologiczna	16,8 mln zł	173,2

W roku sprawozdawczym Narodowy Fundusz kontynuował współpracę z BOŚ S.A. w zakresie rozszerzenia pomocy kredytowej.

Wynikiem tej współpracy było uruchomienie przez Narodowy Fundusz preferencyjnych linii kredytowych na drobne inwestycje z zakresu ochrony środowiska. Administrujący liniami BOŚ S.A. udzielił 3 163 kredytów o łącznej wartości 100,4 mln zł; wypłaty w 1996 r. na ten cel wyniosły 94,9 mln zł.

BOŚ S.A. zawarł też w 1996 r. 94 nowe umowy na kredyty preferencyjne, płatne ze środków własnych, na kwotę 58,9 mln zł, wypłacając z tego tytułu, jak i na podstawie umów z lat poprzednich, kwotę 57,2 mln zł. Z tytułu dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych Narodowy Fundusz wypłacił kwotę 27,3 mln zł.

W 1996 r. nastąpił wzrost zaangażowania kapitałowego Narodowego Funduszu w spółkach prawa han-

dlowego o 23% w stosunku do 1995 r. Narodowy Fundusz na dzień 31 grudnia 1996 r. był akcjonariuszem lub udziałowcem 13 spółek prawa handlowego. Ponadto posiadał akcje i udziały przejęte za wierzycelności w 26 spółkach.

Łączne zaangażowanie kapitału wynosiło 111,9 mln zł, przy czym 59,2% tej kwoty stanowił pakiet akcji BOŚ S.A., którego Narodowy Fundusz jest założycielem i głównym akcjonariuszem.

Działalność organów Narodowego Funduszu

Do 1 października 1996 r. Rada Nadzorcza Narodowego Funduszu działała w składzie 17 osób pod przewodnictwem prof. dr hab. Józefa S. Zegara. Po tym terminie do końca roku obowiązki Przewodniczącego Rady pełnił Andrzej Walewski — wiceprzewodniczący. Rada odbyła 10 posiedzeń, zatwierdzając odpowiednio dokumenty Narodowego Funduszu i nadzorując pracę Zarządu.

Zarząd w okresie do 25 czerwca 1996 r. pracował w czteroosobowym składzie pod przewodnictwem prezesa Zarządu Kazimierza Chłopeckiego. W związku z jego śmiercią pełnienie obowiązków prezesa Zarządu powierzono Jerzemu Kędzierskiemu. Od 1 października 1996 r. funkcję prezesa Zarządu objął Józef S. Zegar. Zarząd odbył 51 posiedzeń, podejmując decyzje dotyczące kryteriów wyboru i zasad udzielania dofinansowania, listy przedsięwzięć priorytetowych i dofinansowania projektów.

W roku sprawozdawczym usprawniano także funkcjonowanie biura, formy i metody jego pracy, w celu poprawy efektywności wykorzystywanych środków i podniesienia poziomu obsługi klientów.

Sytuacja finansowa

Należności z tytułu udzielonych pożyczek, wynoszące na początku roku 1 203,0 mln zł, na koniec roku wzrosły do 1 864,9 mln zł, tj. o 55%.

Przejęciowo wolne środki pieniężne były umieszczane na korzystnych lokatach; dokonywano także zakupów bonów skarbowych NBP. W wyniku tych działań uzyskano przychody w wysokości 59,4 mln zł, tj. 5,3% ogólnej kwoty przychodów.

Na koniec roku 1996 stan środków pieniężnych krajowych wynosił 96,1 mln zł (łącznie z bonami skarbowymi i lokatami), a środków zagranicznych — 39,8 mln zł. Stanowiło to niezbędne zabezpieczenie dla pokrycia zobowiązań przypadających na I kwartał 1997 r.

Na koniec roku 1996 liczba zagrożonych w spłacie pożyczek wyniosła 61, a łączna kwota zaległych płatności — 49,9 mln zł, co stanowi 0,84% całej kwoty udzielonych pożyczek (w roku 1995 — 1,19%).

Działania windykacyjne należności prowadzone były w różnych formach. Prowadzono 41 spraw sądowych i uczestniczono w 8 postępowaniach upadłościowych. Zawarto z dłużnikami Narodowego Funduszu 11 ugód

regulujących spłatę wierzytelności, a bankowym postępowaniem ugodowym objęte zostały 3 pożyczki.

Rachunek zysków i strat

Przychody Narodowego Funduszu za 1996 r., które można było przeznaczyć na finansowanie kosztów działalności, wyniosły 257,9 mln zł, to jest o 12,3% więcej niż w 1995 r. oraz o 2,4% więcej niż określono w planie.

Koszty działalności, na które składają się koszty utrzymania biura Narodowego Funduszu (wraz z amortyzacją majątku) w wysokości 11,9 mln zł oraz koszty finansowe w wysokości 24,5 mln zł, wyniosły łącznie 36,4 mln zł.

Osiągnięto dodatni wynik finansowy w wysokości 221,5 mln zł, tj. o 19,4% wyższy niż w roku poprzednim i o 14,0% wyższy od planowanego.

Roczne sprawozdanie finansowe Narodowego Funduszu za 1996 r. (synteza)

I. Bilans sporządzony na 31 grudnia 1996 r.

	<i>W tys. zł</i>	
	Stan na	
	początek 1996 r.	koniec 1996 r.
<i>Aktywa</i>		
Majątek trwały	1 365 116,4	2 039 017,8
w tym:		
Finansowy majątek trwały	1 294 038,1	1 976 848,0
Majątek obrotowy	533 431,5	337 576,7
w tym:		
Należności i roszczenia	161 418,1	201 692,4
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	178 281,4	84 391,6
Środki pieniężne	193 685,6	51 442,9
Suma aktywów	1 898 547,9	2 376 594,5
<i>Pasywa</i>		
Fundusz statutowy	1 520 040,3	1 963 902,8
Fundusz rezerwowy	59 822,1	100 000,0
Zysk netto	185 469,3	221 478,8
Rezerwy	—	6 318,3
Zobowiązania krótkoterminowe	15 960,8	14 719,3
Fundusze specjalne	100 458,0	54 295,9
Przychody przyszłych okresów	16 797,4	15 879,4
Suma pasywów	1 898 547,9	2 376 594,5

II. Rachunek zysków i strat (w tys. zł)

	1995 r.	1996 r.
1. Przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi	1,2	0,7
2. Koszty działalności operacyjnej	-8 512,3	-11 900,5
3. Wynik na sprzedaży (1-2)	-8 511,1	-11 899,8
4. Pozostałe przychody operacyjne	1,9	33,0
5. Pozostałe koszty operacyjne	-40,9	-38,2
6. Wynik na działalności operacyjnej (3+4+5)	-8 550,1	-11 905,0
7. Przychody finansowe	229 704,4	257 855,2
8. Koszty finansowe	-35 685,0	-24 466,4
9. Straty nadzwyczajne	—	-5,0
10. Zysk brutto = netto (6+7-8-9)	185 469,3	221 478,8